

Bildande av naturreservatet Fisksjön i Karlskoga kommun

Reservatets benämning: Naturreservatet Fisksjön

Kommun: Karlskoga

Socken: Karlskoga

Fastighet: Se separat fastighetsförteckning

Lägesbeskrivning: Fisksjön är belägen i omedelbar anslutning till sydvästra delen av Karlskoga tätort. Sjön ligger inom topografiska kartbladet 1043 (Karlskoga NV) och inom ek kartbladets 10454 (Fisksjön) samt har tyngdpunktskoordinaterna $x = 6577170$; $y = 1423420$.

Gränser: Reservatets gränser har markerats på bifogat utdrag ur fastighetskartan.

Naturvårdsförvaltare: Karlskoga kommun, fritidskontoret.

Markägare: Se separat fastighetsförteckning med bilagda utdrag ur registerkatan.

Areal: ca 48 ha varav ca 16 ha vattenområde.

Ärendets handläggning: Inom Karlskoga kommun har sedan 1965 diskuterats möjligheterna till restaurering och skydd av sjön Fisksjön med omgivningar. Under 1978 uppdrog kommunstyrelsen till fritidsnämnden att utarbeta och framlägga ett förslag till restaurering och bevarande av sjön. Under 1979 utförde Karlskoga Ornitologiska förening en kompletterande undersökning av fågellivet i området. Med utgångspunkt i tidigare diskussioner och inventeringar har inom länsstyrelsen upprättats förslag till skötselplan för området samt förslag till föreskrifter. Genom kommunens försorg har därefter inhämtats medgivande från berörda fastighetsägare till att området skyddas som naturreservat och blir föremål för restaurering och skötsel enligt upprättad skötselplan. Förslag till skötselplan har behandlats i skötselrådet i samband med rådets exkursion till Fisksjön. Slutligen har kommunfullmäktige i kommunen genom skrivelse i juli 1980 begärt att länsstyrelsen bildar naturreservat enligt 7 § natur-

vårdslagen. Kommunen har samtidigt meddelat att man är beredd åtaga sig skötseln av området. Statens naturvårdsverk har tillstyrkt bildande av naturreservat och att planförslaget fastställas som skötselplan.

Grund för reservatbildning: Fisksjön utgör en grund slättsjö med ett dokumenterat rikt fågelliv. Sjön har upptagits i naturinventeringen av Karlskoga kommun och där åsatts klass 2 (länsintresse). Vid sjöns östra sida finns ett markant höjdparti som möjliggör en direkt närkontakt med sjön utan att fågellivet störs. Sjöns närhet till tätorten gör den idealisk som exkursionslokal för skolor och andra institutioner.

Ändamålet med reservatbildningen är att genom aktiva åtgärder bevara Fisksjön som en öppen sjö och att gynna ett art- och individrikt fågelliv i området. Syftet är också att förbättra allmänhetens möjligheter att uppleva områdets naturvärden.

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta som naturreservat.

Reservatföreskrifter:

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen (1964:822) samt 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter samt bestämmelser om naturvårdsförvaltningen skall gälla beträffande området.

A Föreskrifter jämlikt 8 § naturvårdslagen angående inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- 1 - bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär
- 2 - anordna upplag annat än tillfälligt i samband med områdets skötsel
- 3 - använda kemiska bekämpningsmedel
- 4 - avverka eller utföra annan skogsvårdande åtgärd utöver vad som framgår av skötselplan, daterad 1980-11-19
- 5 - bedriva jakt efter fågel
- 6 - upplåta fiskerätt
- 7 - dika, annat än i samband med underhåll av befintliga tillrinnande dräneringssystem

8 - dra fram ny luftledning, mark- eller vattenkabel.

Ovanstående föreskrifter skall inte utgöra hinder mot att utföra sådana skötselåtgärder som upptas i fastställd skötselplan.

B Föreskrifter jämlikt 9 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att de åtgärder vidtas inom området som framgår av till detta beslut fogad skötselplan.

C Föreskrifter jämlikt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- 1 - medvetet störa djurlivet
- 2 - medföra ej kopplad hund
- 3 - göra upp öppen eld annat än på härför iordningställd plats
- 4 - framföra motordrivet fordon
- 5 - plocka eller gräva upp blommor, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar
- 6 - utan förvaltarens medgivande anordna naturstig, snitslade spår eller liknande
- 7 - tälta eller ställa upp husvagn
- 8 - rida
- 9 - anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning
- 10 - under tiden 1 april - 1 augusti beträda sjön eller den icke trädbevuxna sankmarken, utom på iordningställda strövstigar

D Bestämmelser jämlikt 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen

a) Syftet med naturvårdsförvaltningen

Skötseln av reservatet syftar till att bevara en öppen sjö och att gynna ett art- och individrikt fågelliv i området. Syftet är också att ge allmänheten möjlighet att uppleva områdets naturvärden.

b) Skötselplan

Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om vården av reservatet

genom att fastställa bifogade plan, daterad 1980-11-19.

c) Reservatet skall utmärkas i enlighet med av statens naturvårdsverk utfärdade anvisningar

d) Naturvårdsförvaltare

Naturreseptatet skall förvaltas av Karlskoga kommun

e) Samråd

Åtgärder i samband med förvaltningen bör ske efter samråd med berörda markägare och kommunens biologiska föreningar samt vid viktigare frågor efter kontakt med berörda myndigheter och länets skötselråd.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Elvy Olsson jämte ledamöterna Olle Aldén, David Jonasson, Erik Persson, Karin Kallin, Gustaf Persson, Leif Hols, Lennart Engström, Thorsten Axelson, Sivert Andersson, Birgitta Lindahl, Elmer Borg och Kurt Blank.

I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Ove Sundelius, naturvårdsdirektör Ingvar Hallberg, överlantmätare Håkan Zetterberg, förste länsassessor Nils Hakelier, byrådirektör Per Olov Führt, bitr länsarkitekt Olle Karlsson, länsantikvarie Olle Lindqvist samt ingenjör Göran Janzon, föredragande.

./.

Besvärshänvisning (jordbruksdepartementet) se bilaga.

Elvy Olsson

Göran Janzon

Sändlista har ej scannats

Utdrag av Ek Karta
104.54: 36, 37, 46, 47,
Karlskoga 1981-02-09

Curt Welam
Stadsingenjör

Botorps-

mossen

Botorp

6462

Hagebe.

Fisksjön
120,8

Fisksjön

Fisksjötorp

Eridhem

Färfallet

Fisksjö-
mossen

Enobäck

Finnbäckskärret

Smedstorp 167,8

Smed.

NATURRESERVATET FISKSJÖN

Tillhör länsstyrelsens
215 beslut 1981-02-18

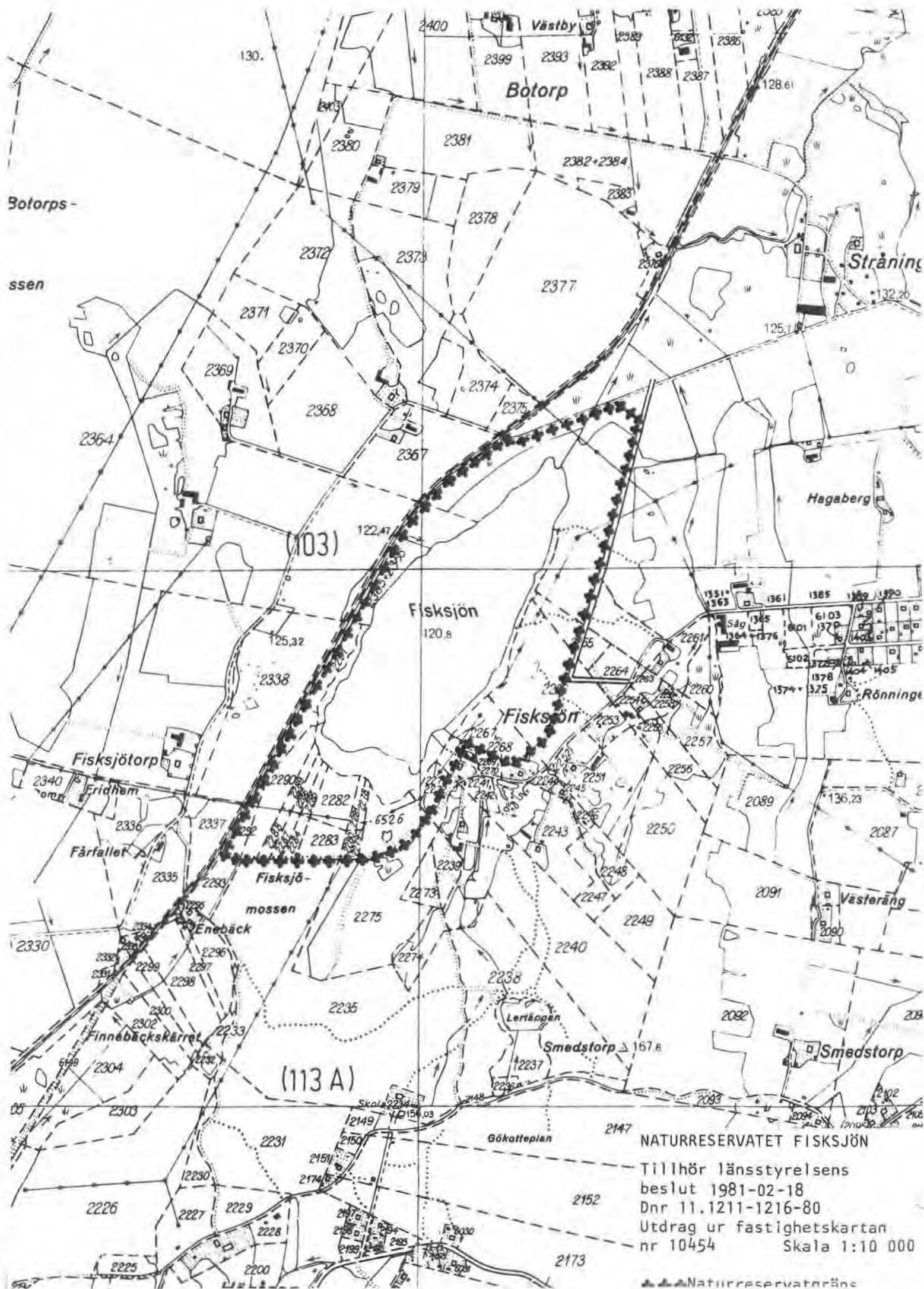
Dnr 11.1211-1216-80

Utdrag ur fastighetskartan

2173 nr 10454

Skala 1:10 000

Högåsen

NATURRESERVATET FISKSJÖN
 Tillhör länsstyrelsens
 beslut 1981-02-18
 Dnr 11.1211-1216-80
 Utdrag ur fastighetskartan
 nr 10454 Skala 1:10 000
 ■■■■ Naturreservatoräns

1981-02-18

11.1211-1216-80

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga länsstyrelsens beslut skall Ni skriva till regeringen,

Jordbruksdepartementet

Tala om varför Ni anser att beslutet skall ändras och vilken ändring Ni vill ha. Skicka även med sådant som Ni anser har betydelse för ärendet.

Regeringen **måste ha fått** Er skrivelse inom den tid som nedan markerats med kryss, annars kan regeringen inte ta upp Ert överklagande.

- tre veckor från den dag då Ni fick del av beslutet
- tre veckor från den dag då beslutet är daterat
- två månader från den dag då Ni fick del av beslutet
- två månader från den dag då beslutet är daterat
-

Tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att anteckna ärendets nummer.

Underteckna skrivelsen och uppgi namn, personnummer, postadress och telefonnummer. Om Ni anlitar ombud kan i stället ombudet underteckna skrivelsen.

För ytterligare upplysningar kan Ni vända Er till länsstyrelsen.

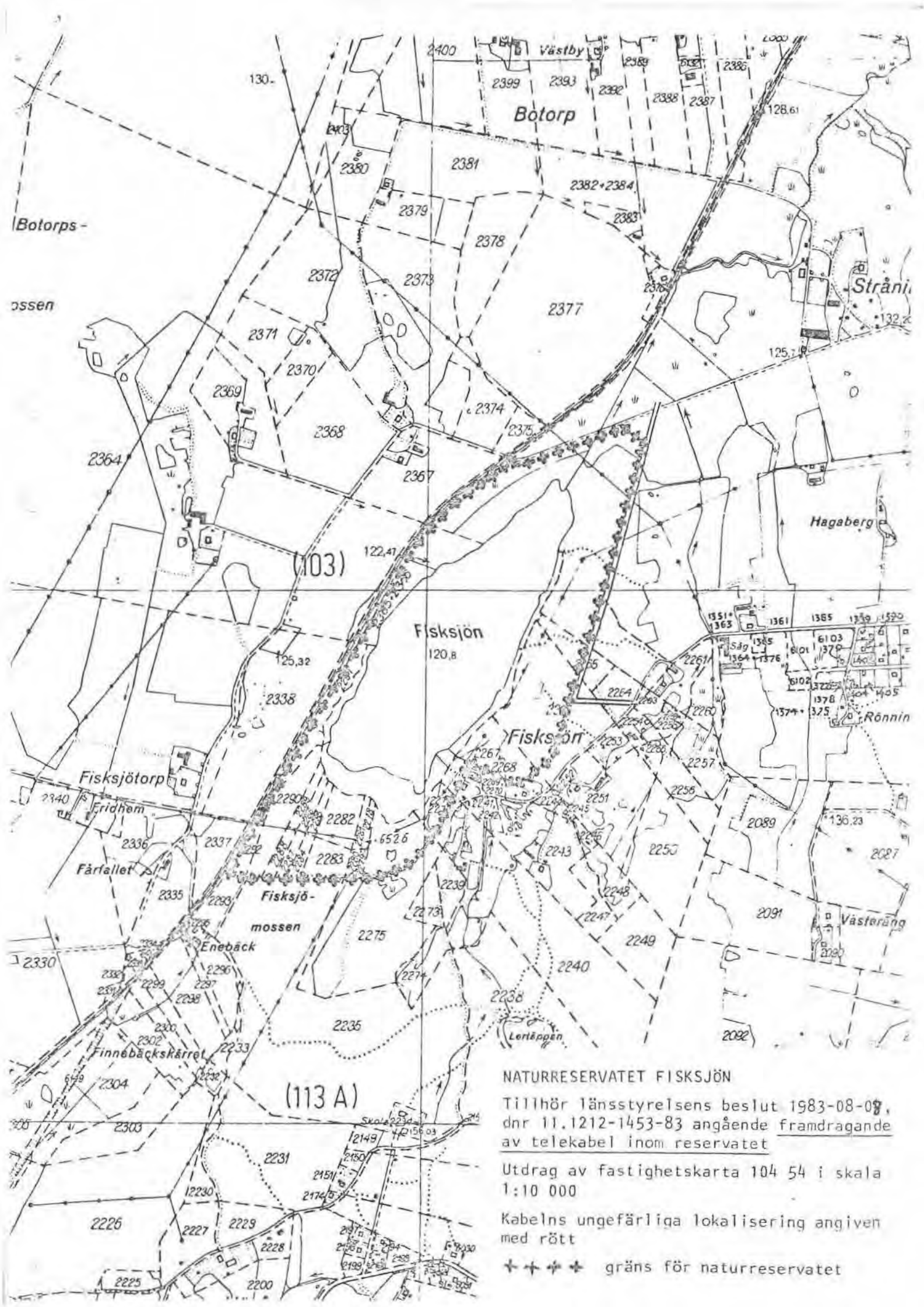
DEPARTEMENTENS POSTADRESSER

Arbetsmarknadsdepartementet
 Finansdepartementet
 Industridepartementet
 Justitiedepartementet
 Kommundepartementet
 Utbildningsdepartementet

Fack
103 10 STOCKHOLM

Bostadsdepartementet
 Försvarsdepartementet
 Handelsdepartementet
 Jordbruksdepartementet
 Kommunikationsdepartementet
 Socialdepartementet

Fack
103 20 STOCKHOLM

NATURRESERVATET FISKSJÖN

Tillhör länsstyrelsens beslut 1983-08-08, dnr 11.1212-1453-83 angående framdragande av telekabel inom reservatet

Utdrag av fastighetskarta 104 54 i skala 1:10 000

Kabelns ungefärliga lokalisering angiven med rött

++++ gräns för naturreservatet

LÄNSSTYRELSEN

Orebro län
Planeringsavdelningen
Naturvårdsenheten
byrådirektör
Gunnar Hallin

BESLUT

1983-08-08

11.1212-1453-83

Televerkets arbetscentral
PL 4435
691 42 KARLSKOGA

Kopia till

SNV
SPV
FBM Hallsberg
LN
SVS
Karlskoga kn
PN

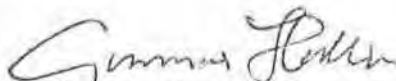
Tillstånd att dra fram telekabel inom Fisksjöns naturreservat i Karlskoga kommun

Televerket har per telefon ansökt om att få dra fram telekabel på en 10 m lång sträcka i kanten av Fisksjöns NR. Skiss och karta över arbetsföretagets lokalisering har inkommit till länsstyrelsen denna dag.

Med stöd av 12 § naturvårdslagen medger länsstyrelsen undantag från reservatbestämmelserna för framdragande av jordkabel för teleändamål på en ca 10 m lång sträcka i sydvästra delen av Fisksjöns NR, i huvudsaklig överensstämmelse med till ansökan hörande skiss samt med till detta beslut fogad karta.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit t f naturvårdsdirektör Jan From, beslutande, förste länsassessor Nils Hakelier samt byrådirektör Gunnar Hallin, föredragande.

Jan From

Gunnar Hallin

Bilaga: Karta i skala 1:10 000

Fotokopierat bilaget med

SYFTE MED SKÖTSELPLANEN

Skötselplanens syfte är att utgöra ett praktiskt program för planering och genomförande av skötselåtgärder, dokumentation och uppföljning av mål och gynnsam bevarandestatus i naturreservatet Fisksjön.

SYFTE MED RESERVATSBILDNINGEN

Syftet med reservatet enligt beslut 1981 är att genom aktiva åtgärder bevara Fisksjön som en öppen sjö och att gynna ett art- och individrikt fågelliv i området. Syftet är också att förbättra allmänhetens möjligheter att uppleva områdets naturvärden.

Området har av regeringen föreslagits ingå i det europeiska nätverket av skyddsvärda områden, Natura 2000 med objektnummer SE 0240052.

Enligt fågeldirektivet ingår följande arter: sångsvan (A038), trana (A127), grönbena (A166), brun kärrhök (A081), brushane (A151), dubbelbeckasin (A154), fisktärna (A193) spillkråka (A236), fiskgjuse (A094) och blåhake (A272).

Enligt habitatdirektivet ingår större vattensalamander (1166) samt fuktäng med blåtåtel eller starr (6410).

ADMINISTRATIVA DATA OCH FÖRESKRIFTER

Administrativa data

Objektsnamn:	Fisksjön
Objektnummer:	1802042
Skyddsform:	Naturreservat
Beslutsdatum:	1981-02-18
Kommun:	Karlskoga
Socken:	Karlskoga
Fastigheter:	Aggerud 2:1 och 2:27, Högåsen 2:27, 2:109, 2:111, 2:112, 2:113, 2:114, 2:116, 2:117 och 2:118
Markägare:	Karlskoga kommun och flera privata
Förvaltare:	Karlskoga kommun
Läge:	Cirka 4,5 km sydväst Karlskoga centrum
Area:	Totalt ca 48 ha

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen angående inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar ska förbud gälla att

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär
2. anordna upplag annat än tillfälligt i samband med områdets skötsel
3. använda kemiska bekämpningsmedel
4. avverka eller utföra annan skogsvårdande åtgärd utöver vad som framgår av skötselplan

5. bedriva jakt efter fågel
6. upplåta fiskerätt
7. dika, annat än i samband med underhåll av befintliga tillrinnande dräneringssystem
8. dra fram ny luftledning, mark- eller vattenkabel

Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder mot att utföra sådana skötselåtgärder som upptas i fastställd skötselplan.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen angående sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att de åtgärder vidtas inom området som framgår av skötselplan.

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar ska förbud gälla att

1. medvetet störa djurlivet
2. medföra ej kopplad hund
3. göra upp öppen eld annat än på härför iordningställd plats
4. framföra motordrivna fordon
5. plocka eller gräva upp blommor, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar
6. utan förvaltarens medgivande anordna naturstig, snitslade spår eller liknande
7. tälta eller ställa upp husvagn
8. rida
9. anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning
10. under tiden 1 april – 1 augusti beträda sjön eller den icke trädbeväxta sankmarken, utom på iordningställda strövstigar

Markslag och naturtyper

Skogsmark	ca 9 ha
Betesmark totalt	ca 16 ha
varav:	
- öppen fuktig-våt betesmark (6410)	ca 9,5 ha
- annan öppen frisk-fuktig betesmark (inklusive 1,5 ha före detta åker)	ca 4 ha
- trädbeväxt frisk-våt betesmark	ca 2,5 ha
Ohävdad öppen våtmark	ca 7 ha
Ohävdad våtmark med videbuskar och björk	ca 9 ha
Öppet vatten	ca 6 ha
Åkermark	ca 1 ha

NATURFÖRHÅLLANDEN

Fisksjön är en liten grund fågelsjö. De omgivande våtmarkerna har bildats efter sjösänkningen, som troligen utfördes under 1800-talets sista år och i början av 1920-talet. I nordöst angränsar sjön till ett skogsbeväxt berg med brant sluttning ner mot sjön.

Fågellivet är rikt och väldokumenterat. Sjön har länge hyst en av länets största skrattmåskolonier. Andra häckande arter är bland annat tofsvipa, enkelbeckasin, trana, sångsvan, gräsand och kricka. Med sitt gynnsamma läge utmed Letälvsdalens flyttfågelstråk är den även en värdefull rastlokal för ett stort antal vadare och andfåglar som t ex grönbena, rödbena, brushane, bläsand, skedand och årtä.

Ytan med klarvatten har ökat betydligt sedan reservatet bildades. I nordvästra delen nyskapades flikiga och långsmala vattenspeglar under 1980-talet. I mitten av 1990-talet uppfördes även en dammanordning vid utloppsdiket i norr. Vår och höstöversvämningar har därefter kunnat styras och förlängas. Varierande fluktuationer skapar en mer varierad vegetation, rikare djurliv och minskar igenväxningen av klarvattnet.

Fisksjöns naturreservat ligger ca 4,5 km från Karlskoga centrum och har därför stor betydelse som närströvsområde för Karlskogaborna. Det utnyttjas även i skolundervisningen.

HISTORISK MARKANVÄNDNING

Enligt häradskartan (1864-67) fanns det under 1800-talets slut ängsmark längs sjöns västra och södra sida samt åkermark i reservatets sydligaste del och intill den ursprungliga byn i sydost. En del av åkermarken i sydost brukas än i dag som åker. Odlingen på den övriga åkermarken och ängsbruket upphörde troligen i början av 1900-talet. Därefter utnyttjades markerna runt Fisksjön till bete, vilket förmodligen upphörde i slutet av 1950-talet i södra delen och i början av 1970-talet i norra delen. I samband med att reservatet bildades 1981 återupptogs betet i norr och längs den nordvästra sidan. Ängs- och åkermarken i södra delen har växt igen. Björk och vide har troligen expanderat från sydväst, men i öster och mot den gamla strandlinjen där busk- och trädvegetationen är glesare finns fortfarande öppna ytor. Se bilagda kartor, häradskarta 1864-67 samt ekonomisk karta 104 54 flygfotograferad 1955 och 1978.

SKÖTSELOMRÅDEN

Indelningen i skötselområden utgår från den skötsel som ska genomföras.

Övergripande kvalitetsmål

- En öppen sjö och våtmark med goda förutsättningar som häcknings- och rastlokal för sjö- och våtmarksberoende fåglar.
- Översvämningar förekommer regelbundet varje år.

Följande sjö- och våtmarksberoende arter har sedan 1979 observerats regelbundet till enstaka gånger.

Smådopping, svarthakedopping, häger, sädgås, grågås, vitkindad gås, stjärtand, bläsand, snatterand, årta, vigg, knipa, vigg, salskrake, småskrake, storskrake, blå kärrhök, brun kärrhök, fiskgjuse, småfläckig sumphöna, mindre strandpipare, lungpipare, mosnäppa, rödbena, vattenrall, svartsnäppa, skogssnäppa, brushane, dvärgbeckasin, dubbelbeckasin, skogssnäppa, storspov, småspov, rödspov, svartsnäppa, gluttsnäppa, drillsnäppa, dvärgmå, silltrut, gråtrut, havstrut, fisktärna, silvertärna, svarttärna och videsparv.

Följande sjö- och våtmarksberoende arter har sedan 1979 åtminstone något år häckat i området.

Skäggdopping, sångsvan, knölsvan, kanadagås, kricka, årta, gräsand, brunand, skedand, sothöna, rörhöna, trana, tofsvipa, enkelbeckasin, grönbena, rödbena, skrattmå, fiskmå, sånglärka, ängspiplärka, gulärta, sävsångare, rörsångare och sävsparv.

Övergripande skötselåtgärder

- Ansökan om miljödom för vattenreglering. Innan domen är klar måste ett giltigt avtal med samtliga berörda markägare finnas.
- Vid behov återkommande rensning av utloppet och kanalerna i nordväst.
- Regelbundna översvämningar skapas genom vattenreglering. En mer detaljerad plan för vattenregleringen upprättas utifrån Miljödomstolens beslut.
- Innan Miljödomstolen har fattat beslut, regleras vattnet enligt bilagt förslag av Stefan Thorssell. Vid behov kan det omprövas och justeras.

Skötselområde 1, betesmark

Beskrivning

Huvuddelen av den 16 ha stora betesmarken är öppen våtmark. En mindre del längst i norr utgörs av fastare mark och har under början av 1900-talet varit uppodlad. Våtmarkens vegetation innehåller, förutom flera starrarter, bland annat även sjöfräken, krypven, kärrkavle, kråklöver, kärrstjärnblomma, brunskära, nickskära, kärrsälting och svalting. Mot det öppna vattnet förekommer några mindre ruggar med bredkaveldun, säv och bladvass.

I betesmarken ingår en smal remsa skogsmark längs höjden i nordost. Längs sydvästra gränsen ingår även ett långsträckt område, med framförallt björk och vide. I övrigt saknas träd och buskar.

I nordvästra strandkanten skapades kanaler i samband med reservatets bildande. Syfte var att få en mer varierad strandkontur vilket gynnar ett rikt fågelliv.

Kvalitetsmål

- Minst ca 14 ha av betesmarken är helt fri från buskar och träd.
- Hela arealen är årligen väl avbetad vid vegetationsperiodens slut.
- Igenväxningsvegetation förekommer inte.
- Kanalerna i nordväst är öppna och har en sammanlagd längd på ca 350 m.

Skötselåtgärder

- Årligt bete med i första hand nötkreatur. För att förhindra tuvbildning och etablering av växtlighet, som betesdjuren ratar, kompletteras betet vid behov med putsning.
- Årlig röjning av uppkommande sly för att förhindra igenväxning.

Skötselområde 2, öppet vatten och intilliggande öppen våtmark utan hävd

Beskrivning

Området omfattas av ca 6 ha klarvatten och ca 6 ha våtmark eller gungflyn, som bildats efter sjösänkningen. Vegetationen utgörs av sjöfräken och lågstarr, bitvis med stort inslag av kråklöver. I kanten mot det öppna vattnet förekommer säv och mindre ruggar med bladvass. Sångsvan och trana brukar häcka i denna del av reservatet.

Före reservatsbildningen växte sjön successivt igen och ytan med klarvatten minskade för varje år. Denna trend är nu bruten och klarvattenytan har ökat betydligt sedan 1981. De årliga översvämningarna, som skapas genom vattenregleringen, är en förutsättning för att hindra igenväxningen. Några få små öar och vassruggar finns spridda i sjön. På dessa häckar skrattmåsen. Ön i sydväst har på senare år fått landkontakt, vilket troligen påverkar skrattmåsens häckning negativt eftersom räv och andra predatorer kan ta sig ut på ön.

Kvalitetsmål

- Den öppna vattenytan är bibehållen och är under sommaren ca 6 ha om årsnederbörden är normal.
- Våtmarken omfattar ca 6 ha och är helt fri från träd- och buskvegetation.

Skötselåtgärder

- Återkommande röjningar av buskar och sly för att hålla träd- och buskvegetation borta på den öppna ytan intill sjön.
- Årlig slåtter av vass på åtminstone den lilla ön i sydväst. Den avslagna vegetationen lämnas kvar. Syftet med årlig vassslåtter är att skapa goda förutsättningar för häckning av skrattmåsen.
- Återskapa öppet vatten mellan land och den lilla ön i sydväst för att bland annat gynna skrattmåsen. Därefter återkommande åtgärder vid behov.

Skötselområde 3, trädbeväxt våtmark utan hävd

Beskrivning

Enligt häradskartan omfattas i stort sett hela detta område av före detta ängs- och åkermark. Idag utgörs vegetationen av rismyr med bland annat lågstarr, tuvull, tranbär och kråkbär. Större delen är beväxt med björk och videbuskar. Täckningsgraden av träd- och buskskiktet varierar mellan ca 30 och 90 %. Igenväxningen är långsam p g a markförhållandena.

För att gynna så väl våtmarksfåglar som kulturhistoriska värden bör detta område på sikt restaureras och hävdas genom slåtter. Det innebär att träd och buskar avverkas. Endast en

mindre dunge med äldre träd i sydvästra hörnet lämnas, i övrigt ska området vara fritt från träd och buskar.

Alternativt vidtas åtgärder för att hejda igenväxningen och utöka de befintliga öppna ytorna i norr mot skötselområde 2.

Kvalitetsmål

Om området restaureras och hävdas

- Hela den träd- och buskfria ytan är årligen välhävdat vid vegetationsperiodens slut.
- Med undantag av skogsdungen i sydväst är hela området helt fritt från träd och buskar.
- Igenväxningsvegetation förekommer inte.

Alternativt

- Igenväxningen har hejdats. Träd- och buskskiktet har inte expanderat eller slutit sig mer jämfört med ortofoto från 1998, helst har den öppna arealen även ökat.

Skötselåtgärder

Om området restaureras och hävdas

- Avverkning av träd och buskar, med undantag av en mindre dunge i sydväst. I en övergångsperiod kan området med fördel betas. Därefter årlig slåtter med skärande eller klippande redskap och borttagande av den avslagna vegetationen. Om möjligt även efterbete.

Alternativt

- Återkommande röjningar/gallringar för att hejda igenväxningen och bibehålla den nuvarande öppenheten.
- Om möjligt bör en röjning av björk och videbuskar göras för att utöka den öppna arealen intill skötselområde 2 och därefter återkommande röjningar för att behålla öppenheten.

Skötselområde 4, delvis öppen våtmark utan hävd

Beskrivning

Området består av öppen våtmark med starrvegetation och liten areal före detta åkermark, som idag inte hävdas. I sydligaste delen förekommer ett skogsområde med lövträd och enstaka granar. I norra delen förekommer några mindre träd- och buskridåer.

För att gynna så väl våtmarksfåglar som kulturhistoriska värden bör detta område hävdas genom bete eller slåtter. Förutom skogsdungen i söder bör därför samtliga träd och buskar avverkas. Alternativt vidtas åtgärder för att hindra fortsatt igenväxning.

Kvalitetsmål

Om området hävdas

- Hela området är årligen välhävdat vid vegetationsperiodens slut.
- Igenväxningsvegetation förekommer inte.
- Med undantag av en mindre skogsdunge i södra delen är hela området fritt från träd och buskar.

Alternativt

- Igenväxningen har hejdats. Träd- och buskskiktet har inte expanderat eller slutit sig mer jämfört med ortofoto från 1998.

Skötselåtgärder

Om området hävdas

- Avverkning av alla träd och buskar med undantag för ett mindre skogsparti i den sydligaste delen.
- Årlig slåtter med klippande eller skärande redskap och borttagande av den avslagna vegetationen eller årligt bete. För att förhindra tuvbildning och etablering av växtlighet som betesdjuren ratar, kompletteras vid behov beteshävden med putsning.
- Vid behov röjning av uppkommande sly för att förhindra igenväxning.

Alternativt

- Återkommande röjningar/gallringar för att hejda igenväxningen och bibehålla den nuvarande öppenheten.

Skötselområde 5, åkermark

Beskrivning

Hävdad åkermark som i stor utsträckning motsvarar den odlingsmark som finns på häradskartan 1864-67.

Kvalitetsmål

- Öppen åkermark som har kvar sin form och struktur från mitten av 1900-talet.

Skötselåtgärder

- Traditionellt åkermarksbruk alternativt årlig betes- eller slåtterhävd. Användning av kemiska bekämpningsmedel är förbjudet enligt föreskrift A 3 i reservatsbeslutet (finns återgiven ovan under rubriken "Administrativ data och föreskrifter").
- Handelsgödsel bör inte användas.
- Återkommande röjningar av sly längs åker- och dikesrenar.

Skötselområde 6, skogmark längs östra sidan

Området består av starkt kuperad moränmark med en upp till 20 m hög lutning ned mot sjön. Moränen är delvis mycket storblockig. På flera platser går berget i dagen. Hela området är bevuxet med barrskog, inslaget av björk och andra lövträd är måttligt. Gran dominerar, men tall förekommer spridd över större delen av området. På de högsta delarna med tunt moräntäcke är tallen dominerande. Lövträden dominerar längs sjösidan och i ett par sänkor med fuktdrag.

Skogsmarken delas in i två områden utifrån skötselåtgärder

Skötselområde 6 A, norra delen av skogsområdet

Kvalitetsmål

- Skog som får åldras och utvecklas fritt.

Skötselåtgärder

- Återkommande stigröjning och siktröjning vid fågeltornet, se nedan under rubriken ”Skötselområde 7, friluftsliv”.

Skötselområde 6 B, södra delen av skogsområdet

Kvalitetsmål

- Skog där uttag sker genom plockhuggning och gallring.
- Alternativt en skog som får åldras och utvecklas fritt.

Skötselåtgärder

- Alla gamla döende och döda träd, inklusive nedfallna, sparas för att gynna alla organismer som är beroende av död ved, t ex insekter och svampar.
- Hålträd samt fruktbarande träd och buskar sparas för att gynna fågellivet. Helst bör alla lövträd sparas.
- Gallring/plockhuggning med sikte på att få beståndet att leva till så hög ålder som möjligt.
- Återkommande stig- och siktröjning vid utsiktspunkten, se nedan under rubriken ”Skötselområde 7, friluftsliv”.
- Alternativt inga åtgärder med undantag av stig- och siktröjning enligt ovan.

Skötselområde 7, friluftsliv

Övergripande mål

Allmänheten ska ha möjlighet att uppleva natur- och kulturvärden förknippade med områdets fauna och flora samt landskapsbilden. Reservatet ska vara tillgängligt för allmänheten enligt allemansrättsliga principer, med de begränsningar som framgår av föreskrifterna under punkt C i reservatsbeslutet (finns återgivna ovan under rubriken ”Administrativ data och föreskrifter”).

Kvalitetsmål

- Parkeringsplats finns enligt bifogad karta.
- Informationstavlor med plats för reservatsinformation finns enligt bifogad karta.
- Ett markerat stigsystem finns runt sjön. I våta partier är stigen spångad för att undvika mark- och vegetationsskador samt för att underlätta framkomligheten för besökare.
- Fågeltorn finns i skogskanten i nordost och i väster i kanten av betesmarken.
- En plattform finns på västra sidan, strax söder om fågeltornet.
- En rastplats finns uppe vid utsiktsplatsen på berget.

Skötselåtgärder

- Underhåll av torn, plattform, informationstavlor och stigsystem. Underhåll av stigsystemet inkluderar årlig röjning längs stigarna.
- Återkommande röjningar för att bibehålla utsikten från fågeltorn, plattform och utsiktsplatsen på berget.

UPPFÖLJNING OCH DOKUMENTATION AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Förvaltaren ansvarar för

- att vattenregleringen dokumenteras varje vecka, när och vilka åtgärder som vidtas ska dokumenteras.
- att röjningar och gallringar dokumenteras med anteckningar, men helst även med foto före och efter åtgärden. Gäller både regelbundet återkommande röjningar som stig- och siktröjning samt röjningar/gallringar av mer engångskaraktär.
- att den årliga vasslåttern dokumenteras, när och hur den utförs ska dokumenteras
- att eventuella rensningar av utlopp och kanaler dokumenteras med anteckningar, men helst även med foto före och efter åtgärden.
- att den årliga beteshävden dokumenteras. Anteckningar förs över antalet djur samt när djuren släpps ut respektive tas därifrån. Helst ska foto även tas i slutet av vegetationsperioden.

UPPFÖLJNING OCH DOKUMENTATION AV KVALITETSMÅL OCH BEVARANDESTATUS

Uppföljning av kvalitetsmål och bevarandestatus görs för att ge svar på frågan om bevarandevärdena har gynnsam bevarandestatus. Det är målen för respektive skötselområde som ska följas upp. En förutsättning för att lyckas med uppföljningen är att det finns standardiserade metoder för mätning av biologisk mångfald. Arbete pågår att utveckla metoder, men än så länge är de utarbetade metoderna få. Uppföljningen i reservatet ska samordnas med uppföljning av arter och habitat i Natura 2000, med uppföljning av miljömål och med miljöövervakningen i länet. När det gäller Natura 2000 ska även bevarandeplaner upprättas för varje område och art. Nedan följer förslag på vad som bör följas upp. Eftersom arbetet med uppföljning av kvalitetsmål ännu inte är klart, anges inte när och hur uppföljningen ska göras, eller vem som ska ansvara för den.

Arter och habitat i Natura 2000

- utbredning/areal av naturtypen ”fuktängar med blåttåtel eller starr”
- förekomst av större vattensalamander
- sångsvan, trana, grönbena, brun kärrhök, brushane, dubbelbeckasin, fisktärna, spillkråka, fiskgjuse och blåhake

Övriga bevarandevärden

- samtliga kvalitetsmål i skötselplanen
- häckande och rastande våtmarksberoende fåglar, vadare och simänder samt skrattnås och doppingar inventeras
- inventering av fiskförekomst, vilken i sin tur påverkar insektsförekomsten och därmed fågellivet

SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV PLANERADE SKÖTSELÅTGÄRDER

Skötselåtgärd	Område	När	Prioritet
Skapa översvämningar enl bilagd anvisning	1,2, 3,4	Årligen	1
Ansökan om vattendom		År 2003	1
Rensning av utlopp	1	Vid behov	1
Bete	1	Årligen	1
Betesputsning och slyröjning	1	Vid behov	
Traditionellt åkermarksbruk alternativt betes- eller slåtter hävd	5	Årligen	2
Slyröjning längs åkerrenar och diken	5	Vid behov	2
Busk- och slyröjning på öppna ytor	3	Vid behov	1
Vassen på minst en ö slås årligen, avslaget material lämnas kvar	2	Årligen	1
Återskapa vattenyta mellan land och ön	2	Före häcknings-säsongen år 2004	1
Stigröjning	1, 3 och 4	Årligen	1
Siktröjning		Vid behov	2

KÄLLFÖRTECKNING

Inventeringar

Roland Bengtsson och Michel Coveney, Limnologiska institutionen, Lunds universitet 1974.

Fisksjön, kort karakteristik samt förslag till biotopförbättrande åtgärder för fågellivet i sjön.

Bo Petersson, Karlskoga ornitologiska förening 1997.

Inventering av de våtmarksberoende fågelarternas förekomst i Fisksjön, Karlskoga.

Mats Rosenberg 1980.

Madmarker i Örebro län, inventering och landskapsvårdsplanering, område KA –2.

Jenni Eklund 1994.

Naturreseptatet Fisksjön.

Peter Jonasson, Karlskoga biologiska förening 1995.

Förteckning över Fisksjöns fåglar år 1995.

Peter Jonasson, Karlskoga biologiska förening 1995.

Rapport för Fisksjön 1998

Fågelsektionen, Karlskoga biologiska förening 1997.

Lägesrapport 1997-02-01.

Karlskoga biologiska förening, Bladet nr 1, 1998..

Inventeringsrapport Fisksjön 1997

Toni Berglund, Karlskoga biologiska förening 2001.

Fisksjön år 2000.

Toni Berglund, Karlskoga biologiska förening 2002.

Översiktlig florainventering av betesområdet i Fisksjöns norra delar sommaren 2001.

Kartor

Karlskoga härad 1864-67 (Beskrivning till kartan över Karlskoga härad, år 1868)

Ekonomiska kartan 105 54, flygfoto 1955 och 1978

Ortofoto 105 54, flygfoto 1998

Karta till skötselplan för naturreservatet Fisksjön

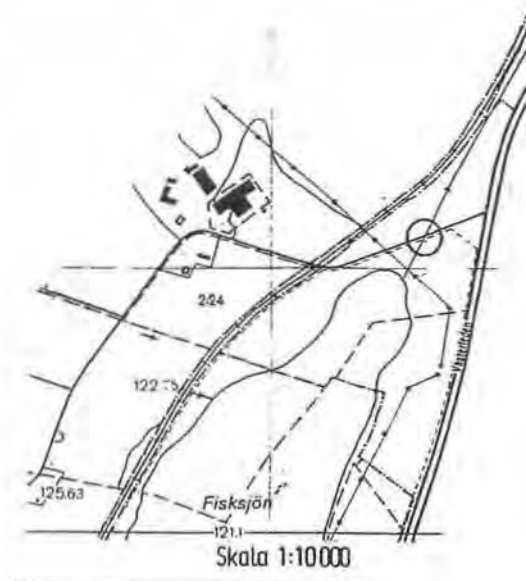
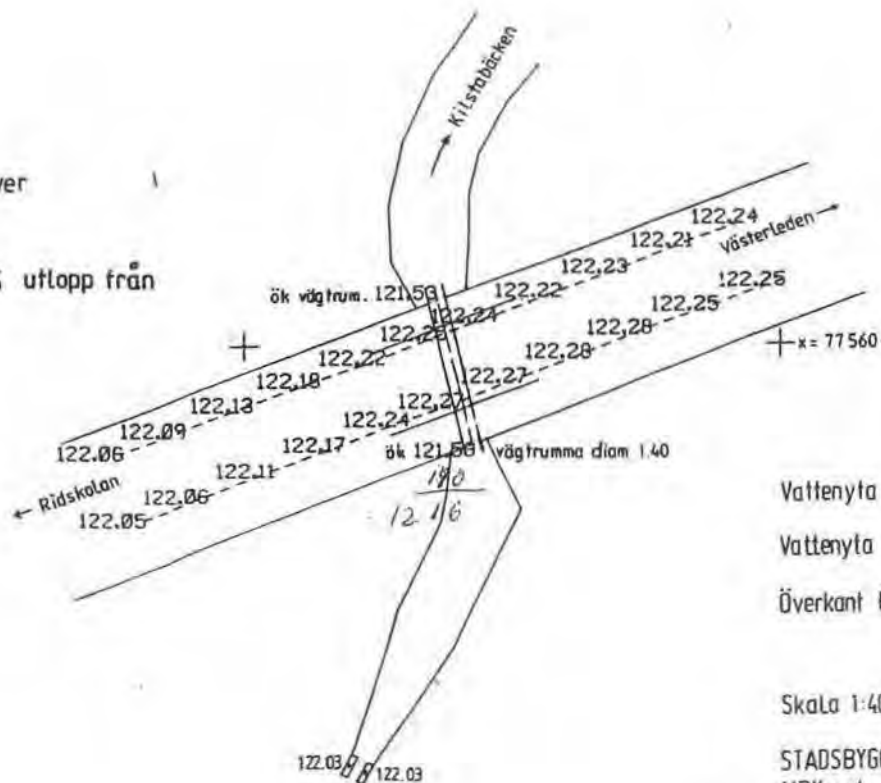
- i = Information
- P = Parkering
- R = Rastplats
- T = Fågeltorn
- U = Utsiktsplats

- Siffror = nr på skötselområde

- Stig
- Vattendrag
- Fastighetsgräns
- Bilväg
- Reservatsgräns
- Gräns för skötselområde

PROJ KARTA över
del av
KILSTABÄCKENS utlopp från
FISKSJÖN

Vattenyta vid vägtrumma +120.96 den 27/4-94 13/10-94 +121.09

Vattenyta FISKSJÖN +121.50 den 27/4-94 13/10-94 +121.50

Överkant Fundament för vattenflöde +122.03 den 31/3-95

Skala 1:400

STADSBYGGNADSKONTORET
MBK avd
1994-04-27

x = 77520
y = 23800

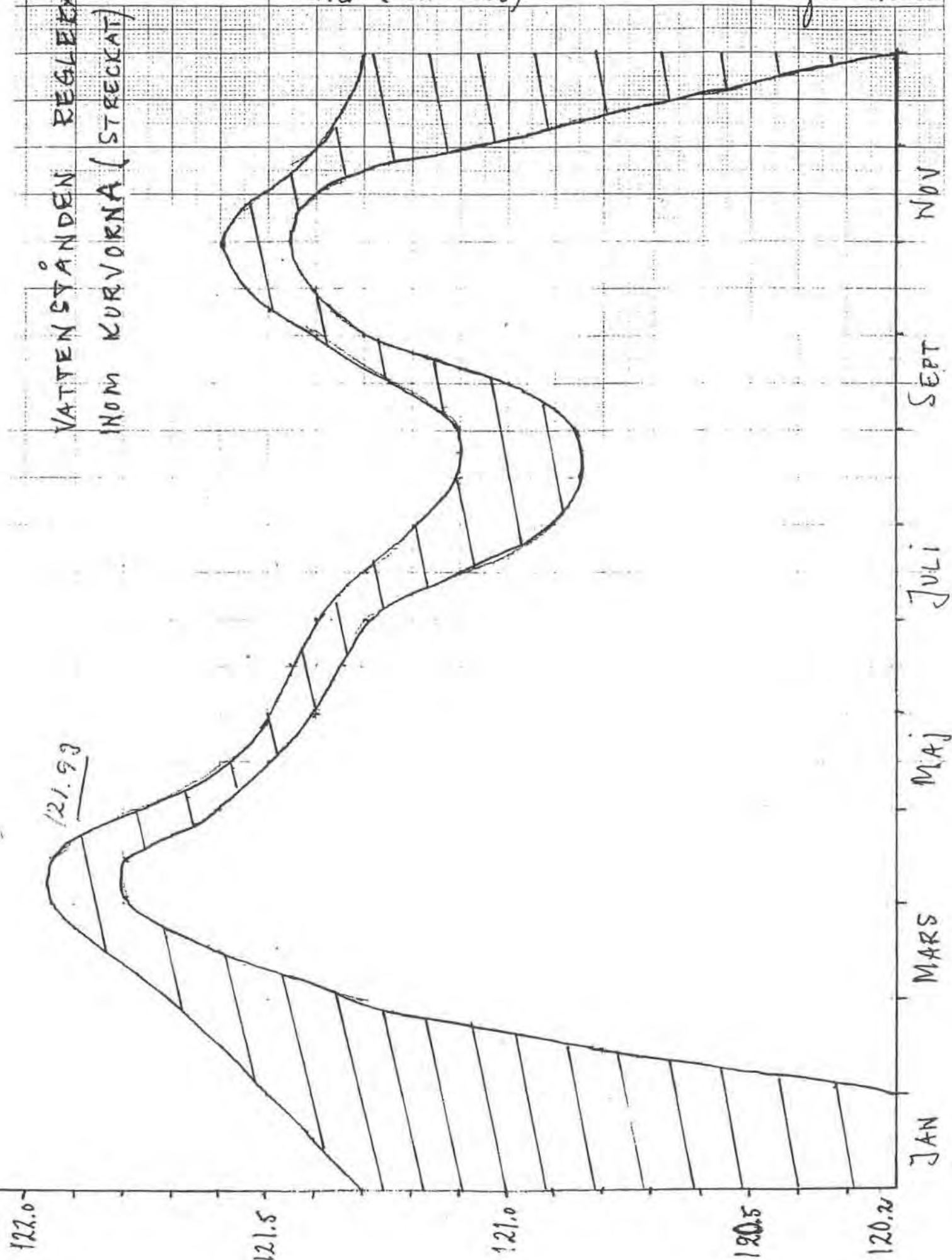
y = 23720

y = 23760

FISKSJÖN
FÖRSLAG VATTENSTÄNDSREGLE-
RING (RH 1900)

1994-11-01
Stefa Thormell

VATTENSTÄNDEN
REGLEBAS
INOM KURVORNA (STRECKAT)

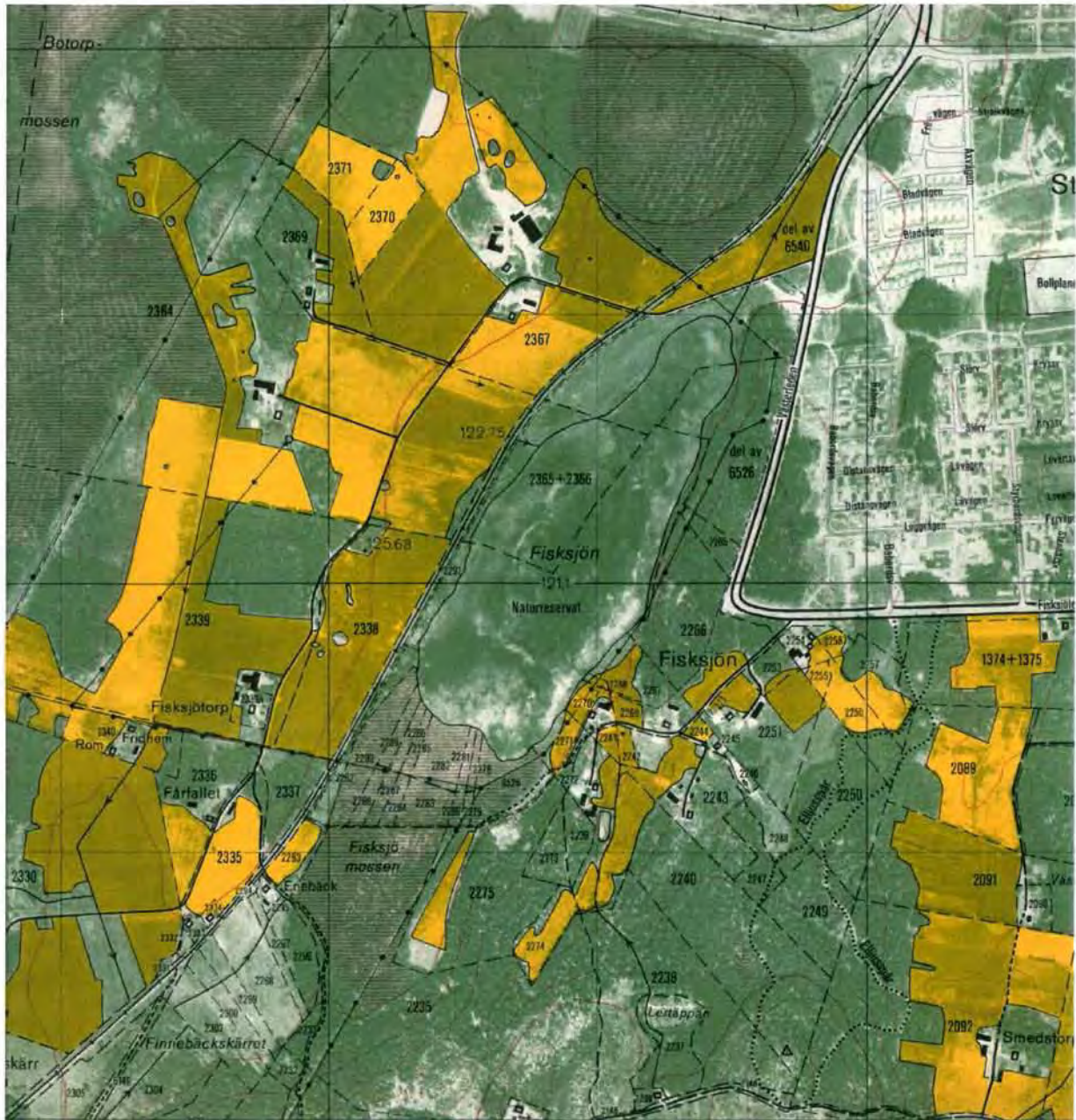

Flygfoto över Fisksjön juni 1998

Ekonomisk karta 104 54

Flygfoto 1978

Ekonomisk karta 104 54

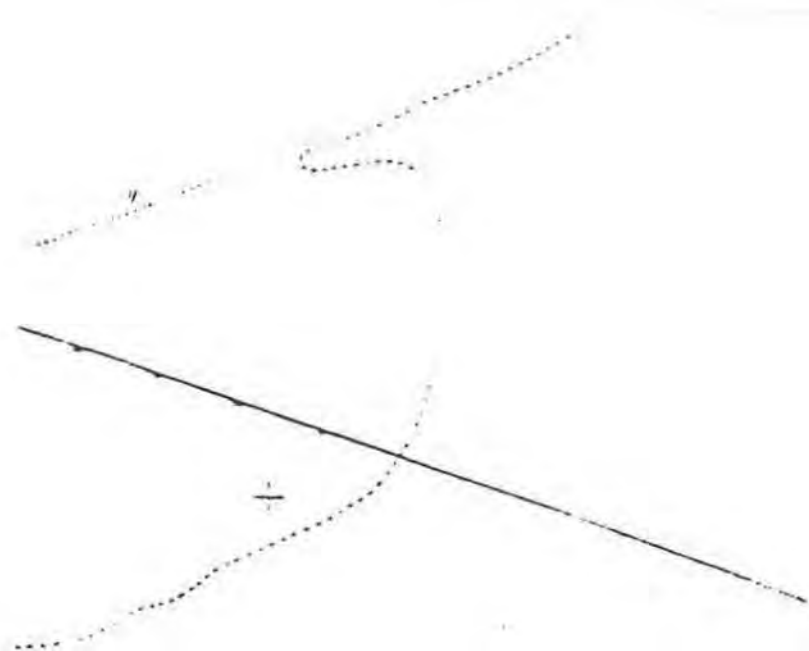
Flygfoto 1955

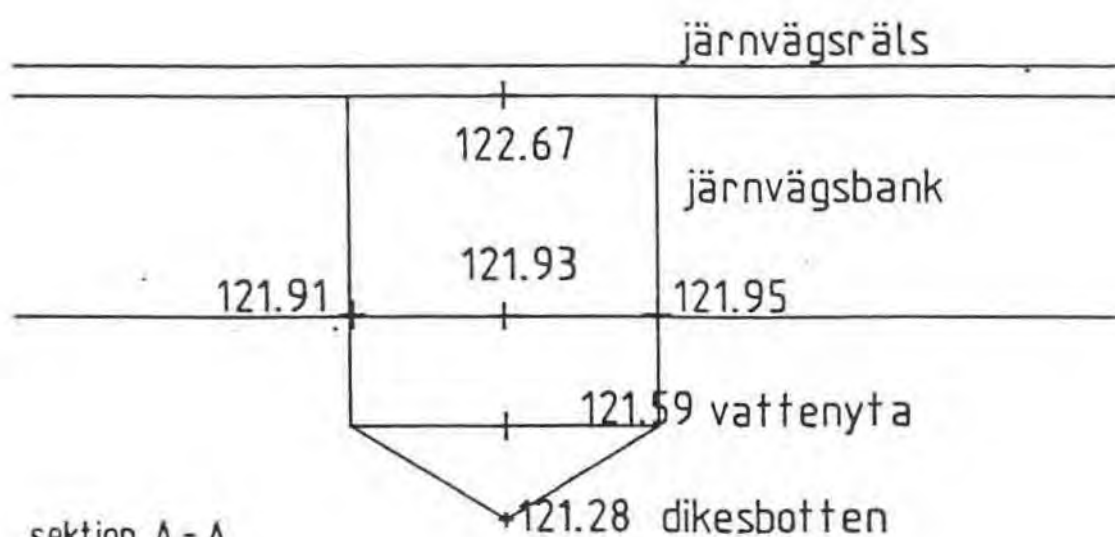
HÖGÅSENS HÄRAD 1864-67

- Åker
- Äng
- Lövträd
- Barrträd

Fisksjön

sektion A - A

Skala 1:25

x=77400
y=23300

